

Всесвітній Дім Справедливості
[Переклад]

18 січня 2019 року

Усім бахаї світу

Ніжно любі друзі!

Через пів століття після того, як Бахаулла закликав королів і правителів до примирення між собою та заповів їм установити мир на землі, великі держави тієї епохи ввергнулись у війну. Це був перший конфлікт, який почали називати «світовою війною», і він запам'ятовується як велика пожежа жажливої сили; безпрецедентний масштаб і безжалісність кровопролиття закарбувались у свідомості кожного наступного покоління. Попри це на руїнах і стражданнях розквітли можливості для нового устрою щодо принесення стабільності у світ, особливо на Паризькій мирній конференції, яка розпочалась цього дня сто років тому. Упродовж наступних років, незважаючи на численну кількість криз, у які були втягнуті міжнародні відносини, Шогі Еффенді зміг розрізнити «розвиток, хоча й спорадичний, сил, що діяли в гармонії з духом епохи». Ці сили продовжують рухати людство до епохи миру — не просто миру, який виключає збройні конфлікти, але колективного стану буття, що виявляє єдність. Незважаючи на це, шлях до нього залишається тривалим, а рух відбувається поривчасто. Ми вважаємо, що наразі доречно поміркувати про прогрес, здобутий на цьому шляху, сучасні загрози миру та внесок у його досягнення, який покликані зробити Бахаї.

За останні сто років було щонайменше три історичних моменти, коли здавалося, що людство наближається до реального, тривалого миру, однак воно завжди зазнавало невдачі через слабкість, яку не могло подолати. Першим таким моментом, як наслідок Паризької конференції, була поява Ліги Націй — організації, яка, за задумом її засновників, мала забезпечити мир на міжнародному рівні. Вона була засобом, за допомогою якого, уперше в історії, система колективної безпеки, приписана Бахауллою світовим правителям, була «розважливо продумана, обговорена та випробувана». Проте, урешті-решт мирна угода, якою завершилася війна, була фатально недосконалою, тож Ліга не змогла запобігти Другій світовій війні, яку історики вважають найбільш смертоносним конфліктом в історії людства. Так само, як перший вагомий крок до всесвітнього миру було зроблено після періоду жажливого конфлікту, аналогічно стався й другий, коли з попелу Ліги не лише була створена Організація Об'єднаних Націй, але й з'явилася система міжнародних економічних інститутів, а також відбулися історичні зрушення, що стосувалися прав людини та міжнародного права. Стрімко й послідовно численні території, що були колоніями, ставали незалежними державами, а домовленості про регіональне співробітництво помітно поглибилися і розширилися. Утім, повоєнні десятиліття також характеризувались

атмосферою таємних намірів і часто відкритою ворожнечею між двома основними світовими політичними блоками. Відома під назвою «холодна війна», вона перетворилася на фактичні війни в багатьох регіонах світу та наблизила людство до небезпечної межі конфлікту з використанням ядерної зброї. Її мирне завершення наприкінці двадцятого століття стало приводом відчутти полегшення, породжуючи відкриті заклики до встановлення нового світового устрою. Це був третій момент, коли всесвітній мир, здавалося, був у межах досяжності. Зусилля, спрямовані на запровадження нових систем для міжнародної співпраці та зміцнення вже наявних систем отримали відчутний поштовх, оскільки ООН скликала низку всесвітніх конференцій на теми, важливі для майбутнього людства. З'явилися нові можливості для досягнення консенсусу, а дух співпраці, що сприяв прогресу, набув свого вираження в мандатах, наданих певним міжнародним інститутам, яким було доручено здійснювати правосуддя. Цей цілеспрямований консультативний процес досяг своєї кульмінації на рубежі століття на Форумі тисячоліття — зустрічі представників понад тисячі громадських організацій з більш ніж сотні країн, після якої відбувся Саміт тисячоліття — безпрецедентна зустріч світових лідерів, результатом якої стала домовленість щодо низки цілей, які відображають спільні прагнення людства. Оформлені як Цілі розвитку тисячоліття, вони стали точками згуртування заради колективних дій упродовж наступних років. Ці різноманітні здобутки, незважаючи на велику кількість обмежень і недосконалостей, а також жаклих конфліктів, що продовжували розгортатися протягом цього часу, усе ж є ознаками широкомасштабного, поступового, але невпинного зростання світової свідомості з боку народів землі та їхнього потягу до всесвітнього миру, солідарності, співпраці, співчуття та рівноправності.

На початку нинішнього століття нові виклики почали набувати загрозливих обрисів. З часом вони посилювалися, призводячи до відступу від багатообіцяльних кроків уперед, якими завершилося попереднє століття. Нині багато які з течій, що панують усюди в суспільствах, роз'єднують людей, а не об'єднують їх. Навіть за умови, що всесвітня бідність у своїх крайніх проявах зменшилася, політичні й економічні системи уможливили набуття вузьким колом осіб надзвичайно надмірного багатства — обставина, що підживлює фундаментальну нестабільність у світових справах. Взаємодії між окремими громадянами, інститутами управління та суспільством загалом часто напружені, адже ті, хто обстоює верховенство тієї чи іншої сторони, демонструють дедалі більшу непримиренність у своєму способі мислення. Релігійний фундаменталізм викривляє характер громад і навіть націй. Слабкість багатьох організацій і суспільних інститутів, звичайно ж, призвели до зниження довіри з боку громадськості, а на додачу цим систематично користуються зацікавлені особи, які намагаються підірвати довіру до всіх джерел знань. Деякі спільні етичні принципи, які, здавалося, були на підйомі на початку цього століття, розмиваються, загрожуючи загальноприйнятому консенсусу щодо того, що є правильним і неправильним, який, на багатьох різних аренах, успішно стримував найганебніші тенденції людства. А бажання

залучатися до міжнародної колективної діяльності, яке двадцять років тому являло потужну характерну ознаку способу мислення серед світових лідерів, було притлумлено під натиском відродження сил расизму, націоналізму та фракціонування.

Отже, сили дезінтеграції перегруповуються та зміцнюють свої позиції. Нехай буде так. Єднання людства не зможе зупинити жодна людська сила; цю істину засвідчують обітниця, дані пророками давнини й Самим Засновником Справи Бога. Проте шлях, яким людство йтиме до своєї долі, цілком може бути звивистим. Сум'яття, спричинене народами землі, що ворогують, загрожує заглушити голоси тих благородно налаштованих душ у кожному суспільстві, які закликають до припинення конфлікту та боротьби. Поки цей заклик залишатиметься непочутим, немає жодних підстав сумніватися, що нинішній стан безладу й сум'яття у світі буде погіршуватися, можливо, з катастрофічними наслідками, доки покаране людство не визнає за необхідне зробити ще один важливий крок, мабуть, цього разу вирішальний, у напрямку до міцного миру.

*

Всесвітній мир — це мета, до якої людство рухається вже впродовж століть під впливом Слова Бога, яким Творець поступово ділиться зі Своїм творінням. Шогі Еффенді описував просування людства до нового глобального етапу у своєму колективному житті з точки зору соціальної еволюції — «еволюції, яка бере свій початок у зародженні сім'ї, набуває подальшого розвитку в досягненні племінної солідарності, що, у свою чергу, веде до побудови міста-держави, а згодом розширюється до інституту незалежних і суверенних націй». Нині, після приходу Бахаулли, рід людський стоїть на порозі своєї зрілості. Світова єдність нарешті можлива. Глобальний устрій, який об'єднує нації за згодою людства, — це єдина адекватна відповідь деструктивним силам, що загрожують світові.

Однак, хоча світова єдність є можливою, навіть більше — неминучою, урешті-решт її неможливо досягнути без беззастережного прийняття єдності людства, описаного Хранителем як «стрижень, навколо якого обертаються всі вчення Бахаулли». З якою проникливістю та красномовством він роз'яснює далекосяжні наслідки цього основного принципу! Він ясно бачив на тлі турбулентності світових подій: та реальність, що людство — це єдиний народ, має стати відправною точкою для нового устрою. Саме в цьому світлі необхідно переосмислити широкий спектр відносин як між націями, так і всередині них.

Реалізація такого бачення, рано чи пізно, потребуватиме від лідерів світу історичного подвигу у сфері державного мислення. На жаль, бажання здійснити цей подвиг досі бракує. Людство охоплене кризою самоідентифікації, адже різні народи та групи щосили намагаються визначити себе, своє місце у світі й те, як їм слід діяти. Не маючи бачення спільної ідентичності та загальної мети, вони втягуються в ідеології конкуренції та боротьбу за владу. Здавалося б, незліченні перестановки груп «ми» та «вони» визначають групові ідентичності дедалі вужче та протиставляються одна

одній. З часом це розщеплення на групи з різними інтересами послабило згуртованість самого суспільства. Нав'язуються супротивні уявлення щодо верховенства певного народу, при цьому та істина, що людство рухається спільним шляхом, на якому всі є головними дійовими особами, — ігнорується. Поміркуймо, наскільки радикально відрізняється така фрагментарна концепція людської ідентичності від тієї, що випливає з визнання єдності людства. У цьому контексті різноманітність, яка характеризує людську сім'ю, аж ніяк не суперечить її єдності, навпаки, вона наділяє її багатством. Єдність, у розумінні бахаї, в основі своїй містить поняття різноманітності, і тим відрізняє її від однаковості. Саме через любов до всіх людей і підпорядкування інтересів нижчого порядку інтересам, що йдуть на благо всього людства, можна досягти єдності світу, а нескінченні прояви людського розмаїття набувають свого найвищого втілення.

Сприяття єдності, гармонізуючи різнорідні елементи, і плекати в кожному серці безкорисливу любов до людства — це завдання релігії. Перед релігійними лідерами відкриті величезні можливості культивувати братерство та злагоду, але ті самі лідери також можуть підбурювати до насильства, користуючись своїм впливом, щоб розпалювати вогонь фанатизму й упередженості. Коли Бахаулла писав про релігію, Він використовував доволі виразні слова: «...не робіть її, — застерігав Він, — причиною ворожнечі та незгоди». Мир для «всіх, хто мешкає на землі», — це один із «принципів і законів Бога».

Серце, охоплене любов'ю до всього людства, неодмінно болітиме, стикаючись зі стражданнями, яких зазнає так багато людей через роз'єднаність. Але друзі Бога не можуть відгороджуватися від дедалі більшого сум'яття в суспільстві навколо них; вони також повинні стерегтися, аби не бути втягнутими в його конфлікти та не піддатися його антагоністичним методам. Якими б гнітючими не здавалися умови в певний момент часу, якими безрадісними не були б нинішні перспективи досягнення єдності, немає жодних підстав для відчаю. Тривожна ситуація у світі може лише спонукати нас подвоїти нашу відданість конструктивним діям. «Це не дні процвітання та тріумфу, — застерігає Бахаулла. — Усе людство перебуває в лещатах численних недуг. Тому докладайте зусиль, аби врятувати його життя за допомогою корисних ліків, які приготувала всемогутня рука непогрішимого Лікаря».

*

Установлення миру — це обов'язок, до якого покликаний весь рід людський. Відповідальність, яку несуть бахаї за сприяння цьому процесу, еволюціонуватиме з часом, але вони ніколи не були простими глядачами — вони вносять свою частку допомоги в діяльність тих сил, які ведуть людство до єдності. Вони покликані бути закваскою для світу. Поміркуймо над словами Бахаулли:

«Присвятіть себе сприянню добробуту та спокою дітей людських. Схиліть свій розум і волю до надання освіти народам і племенам світу, аби, можливо, чвари, які його розділяють, були стерті з лиця землі

силою Найвеличнішого Імені й усі люди стали прихильниками єдиного Устрою та мешканцями єдиного Міста».

Абдул-Баха́ також наголошував на важливості внеску, який бахаї покликані зробити задля встановлення всесвітнього миру:

«...Насамперед потрібно встановити мир між окремими людьми, а він уже допровадить до миру між народами. Тому-то, о ви, бахаї, робіть усе можливе, щоб силою Слова Божого утверджувати між людьми справжню любов, духовну спільність і тривкі узи. У цьому полягає ваше завдання».

В «Обітниці всесвітнього миру» — посланні, з яким ми звернулися до народів світу в 1985 році, — викладено точку зору Бахаї на стан світу та передумови досягнення всесвітнього миру. У цьому документі також запропоновано світову громаду бахаї як модель для дослідження, і воно може зміцнити надію на можливість об'єднання людства. Відтоді послідовники Бахаулли терпляче вдосконалюють цю модель і працюють разом з іншими навколо себе над розбудовою та розширенням системи суспільної організації, заснованої на Його вченні. Вони вчаться плекати громади, які втілюють у життя ті умови миру, які ми визначили в 1985 році. Вони розвивають середовища, де діти можуть виховуватися незаплямованими будь-якою формою расових, національних чи релігійних упереджень. Вони обстоюють цілковиту рівність жінок із чоловіками в справах громади. Їхні освітні програми — трансформаційні за своїм впливом і такі, що охоплюють як матеріальні, так і духовні аспекти життя, — відкриті для всіх, хто бажає робити свій внесок у процвітання громади. У початкових зусиллях у сфері суспільно корисної діяльності можна побачити їхнє прагнення вилікувати численні недуги людства й дати кожній людині можливість стати поборником у побудові нового світу. Надихаючись концепцією Машрикуль-Азкара, вони запрошують на свої молитовні зустрічі послідовників усіх віровчень і тих, хто не сповідує жодної релігії. Молодь, що вирізняється своєю відданістю суспільству, заснованому на мирі та справедливості, залучає своїх однолітків-однодумців до роботи з розбудови громад на цьому принципі. В інституті Місцевих Духовних Зборів є духовна влада й адміністративна спроможність керувати служінням, вирішувати конфлікти та будувати єдність; виборчий процес, за допомогою якого формуються Збори, сам по собі є вираженням миру, на відміну від жорстокості й навіть насильства, які часто супроводжують вибори в широкому суспільстві. У всіх цих аспектах відкритої громади, громади, що зростає, закладено фундаментальне визнання того, що всі люди є дітьми одного Творця.

Друзі також розвивають свою здатність залучати тих, хто їх оточує, незалежно від віросповідання, культури, класу чи етнічної приналежності, до розмов про те, як досягти духовного й матеріального добробуту через систематичне застосування божественних вчень. Одним із приємних результатів цієї здібності, що чимдалі більше розвивається, є підвищена здатність громади робити вагомі внески в різні важливі дискурси, які переважають у суспільстві; у деяких країнах керівники й лідери думки, що

прагнуть вирішити проблеми, з якими стикаються їхні суспільства, дедалі частіше виявляють вдячність за перспективи, запропоновані бахаї. Ці внески чітко виражають осяяння, отримані з Одкровення Бахаулли, спираються на досвід, що накопичується вірянами по всьому світі, і спрямовані на те, щоб підняти дискурси над уїдливістю та суперечками, які так часто заважають суспільним дискурсам розвиватися. Крім того, ідеї та напрями міркувань, запропоновані бахаї, підкріплені їхньою практикою вести нараду. Усвідомлюючи важливість гармонії та безплідність конфліктів, послідовники Бахаулли прагнуть створити такі умови, що якнайкраще сприяють виникненню єдності в будь-якому середовищі. Ми раді бачити, як віряни розширюють свої зусилля, аби брати участь у дискурсах суспільства, особливо ті друзі, які завдяки своїй професійній діяльності здатні робити внесок у дискурси, безпосередньо пов'язані з питанням миру.

*

Для бахаї досягнення миру — це не просто прагнення, якому вони симпатизують, чи мета, що доповнює інші їхні цілі, — воно завжди було центральним питанням. У другій Скрижалі, яку Абдул-Баха́ адресував Центральній організації за тривалий мир у Гаазі, Він стверджував, що «наше прагнення миру походить не лише від розуму: це питання релігійного переконання й одна з вічних засад Віри Бога». Він зауважив, що задля досягнення миру у світі недостатньо, щоб люди були поінформовані про жахи війни:

«Нині переваги всесвітнього миру визнаються серед людей, так само як згубні наслідки війни зрозумілі та очевидні для всіх. Але в цьому питанні самих лише знань аж ніяк не достатньо: потрібна сила втілення, аби встановити його в усьому світі».

«Ми твердо віримо, — продовжував Він, — що сила втілення цієї великої справи — це проникливий вплив Слова Бога та підтвердження від Святого Духа».

Тож, безумовно, жоден, хто усвідомлює стан світу, не може втриматися від того, щоб не докласти максимум зусиль до цієї справи та не шукати тих підтверджень — підтверджень, про які ми так щиро благаємо край Священного Порогу від вашого імені. Ніжно любі друзі, віддані зусилля, які ви та ваші однодумці докладаєте заради розбудови громад, заснованих на духовних принципах, заради застосування цих принципів на благо ваших суспільств, а також задля того, щоб ділитися осяяннями, які виникають, — це найпевніший шлях, яким ви можете прискорити виконання обітниці миру в усьому світі.

[Підписано: Всесвітній Дім Справедливості]